

Balatonföldvár, 2008. május 14.

Az EU közlekedéspolitikája, hatása, adódó hazai feladatok

*Gedeon András vezető tanácsos
Gazdasági és Közlekedési Minisztérium
EU Kapcsolatok Főosztály*

Az előadás tartalma:

- I. A 2001-es közlekedéspolitikai Fehér Könyv félidei felülvizsgálata**
  - 1. Fő stratégiai irányok és eszközök
  - 2. Új célkitűzések a közlekedés területén
  - 3. Fontosabb tennivalók az infrastruktúra területén
- II. Fontosabb bizottsági kezdeményezések**
  - 1. Logisztikai Cselekvési Terv
  - 2. Közúti közlekedés
  - 3. Vasúti közlekedés
  - 4. Vízi közlekedés
  - 5. Légiközlekedés
  - 6. Horizontális kérdések
- III. A Brdo-i EU közlekedési miniszteri találkozó főbb témái**
- IV. Kiemelt TEN-T projektek, európai koordinátorok**
- V. A tágabb Európa közlekedési hálózata**

I. A 2001-es közlekedéspolitikai Fehér Könyv félidei felülvizsgálata

1. Főbb megállapítások és stratégiai irányok

A 2001 óta szerzett tapasztalatok, valamint egyéb vizsgálatok és előjelzések alapján **a 2001-ben előirányzott intézkedések helyesek, de önmagukban nem lesznek elegendők** az EU alapvető szakpolitikai célkitűzéseinek megvalósításához. Globalizálódó, gyorsan változó világunkban a kibővített EU-nak **szélesebb, rugalmasabb közlekedéspolitikai eszköztára** van szüksége.

A Bizottság a felülvizsgált közlekedéspolitikában a **stratégiai irányok újraorientálását** javasolja négy fő kérdéskör, a **fenntartható mobilitás, a környezetvédelem és a polgárok védelme és biztonsága, az innováció és a** Közösség nemzetközi szinten történő fellépése **a globalizációs kihívásoknak** való megfelelés érdekében.

Az új kihívásokhoz igazított, kibővült politikai eszközök fontosabb új elemei **a logisztika** (az áruszállítási logisztikai lánc akcióterve); **az innováció** (az intelligens közlekedési rendszerek igénybevétele); **a városi közlekedés**, valamint **a biztonság és védelem** kérdései.

(A felülvizsgálatról szóló közlemény magyarul is elérhető az Európai Unió honlapján:
http://ec.europa.eu/transport/transport_policy_review/doc/2006_3167_brochure_hu.pdf)

I. A 2001-es közlekedéspolitikai Fehér Könyv félidei felülvizsgálata

2. Új célkitűzések a közlekedés területén

- **Versenyképes vasúti hálózat** létrehozása a piachoz való szabad hozzáférés, a műszaki innovációk és az interoperabilis eszközök alkalmazása, a vasúti infrastruktúra fejlesztése és a piacnyitást jobban mérő monitoring-rendszer kialakítása révén
- **A tengeri autópályák** fejlesztése a szárazföldi kapcsolatok jelentőségének figyelembevételével
- A közlekedési infrastruktúrák használatára kidolgozásra kerülő **ún. smart charging, intelligens díjszabási rendszer** kidolgozása
- További intézkedések a különböző **közlekedési módok biztonsága és védelme** érdekében
- **Közlekedési Logisztikai Akcióterv** elfogadása 2007-ben
- Az olajtól való függőség csökkentése érdekében **Stratégiai Energiatechnológiai Terv** kidolgozása 2007-ben, a zöldüzemanyag-meghajtású járművekre külön program kidolgozása 2009-ben
- **A városi közlekedéspolitikáról** szóló Zöld Könyv kiadása

I. A 2001-es közlekedéspolitikai Fehér Könyv félidei felülvizsgálata

3. Fontosabb tennivalók az infrastruktúra területén

- **a zsúfoltság csökkentése és a megközelíthetőség javítása:** a szűk keresztmetszetek felszámolása, a ko-modális szállítási megoldások elősegítése, valamint a perifériális régióknak a kontinenshez való kapcsolódása érdekében ösztönözni és szükség szerint összehangolni az új vagy fejlettebb intelligens infrastruktúrára irányuló beruházásokat, biztosítani a területfejlesztés kiegyensúlyozottságát;
- **az összes finanszírozási forrás mobilizálása:** maximalizálni az európai érdekű transzeurópai infrastruktúrára irányuló beruházásokat a rendelkezésre álló valamennyi forrás mobilizálásával, ideértve a TEN költségvetését, a strukturális alapokat és a Kohéziós Alapot, valamint a tőkepiaci hiteleket, közös megvalósítási kezdeményezéseket tenni;
- **intelligens díjfizetési rendszer:** széles körű konzultációs folyamat útnak indítása az infrastruktúra-használat intelligens díjfizetési rendszereire vonatkozóan, az útdíjról szóló irányelv alapján javaslatot tenni az infrastruktúra díjak megállapítására vonatkozó európai uniós módszertanra.

II. Fontosabb bizottsági kezdeményezések

1. Áruszállítási Logisztikai Cselekvési Terv

A Bizottság által 2007. október 18-án bemutatott Cselekvési Terv az alábbi rövid és középtávú (2007-2013) akciókat tartalmazza:

- **Elektronikus teherszállítás (e-Freight) és intelligens közlekedési rendszerek** (áruáramlási információk elektronikus áramlása, ITS az áruszállításban)
- **Fenntartható minőség és hatékonyság** (a logisztikai szűk keresztmetszetek felszámolása, logisztikai munkaerő képzése, logisztikai teljesítménymutatók)
- **A szállítási láncok egyszerűsítése** (egyablakos adminisztratív eljárások, egységes közlekedési okmány, alágazati alapú felelősségi rendszer)
- **Járműméret és egységgrakományok** (közúti járművek súly-méretszabványai, intermodális egységgrakományok)
- **„Zöld” teherszállítási folyosók** (áruszállítás orientált vasúti hálózat kialakítása, tengeri autópályák létrehozása, NAIADES)
- **Városi teherszállítási logisztika** (városi közlekedési akcióterv, CIVITAS program áruszállítási részének megerősítése)

II. Fontosabb bizottsági kezdeményezések

2. Közúti közlekedés:

- A nemzetközi közúti áru fuvarozási piachoz való hozzáférés közös szabályai
- A közúti fuvarozói szakma gyakorlására vonatkozó feltételek közös szabályainak meghatározása
- Az autóbusszal végzett személyszállítás piacához való hozzáférés közös szabályai
- A közúti infrastruktúra biztonságkezelésének átfogó rendszere
- A tiszta és energiatakarékos közúti járművek használatának előmozdítása
- Új személygépkocsikra vonatkozó kibocsátási követelmények
- A városi közlekedéspolitikáról szóló Zöld Könyv

II. Fontosabb bizottsági kezdeményezések

3. Vasúti közlekedés:

- A közösségi vasúti rendszerek átjárhatóságáról szóló irányelv módosítása
- A közösségi vasutak biztonságáról szóló irányelv módosítása
- Az Európai Vasúti Ügynökségről szóló rendelet módosítása
- Az áru fuvarozást előnyben részesítő vasúti hálózat kialakításáról szóló bizottsági kezdeményezés
- A vasúti infrastruktúra minőségét szolgáló többéves szerződések bevezetéséről szóló bizottsági kezdeményezés

4. Vízi közlekedés

- A Belgrádi Egyezmény felülvizsgálata (az Európai Közösség csatlakozása a Duna Bizottsághoz)
- Harmadik tengerbiztonsági csomag (tengeri balesetek kivizsgálása, megfigyelő és információs rendszer, kikötői ellenőrzések, hajófelügyeleti és vizsgáló szervek, polgárjogi felelősség, állammal szembeni követelmények)

II. Fontosabb bizottsági kezdeményezések

5. Légiközlekedés:

- A repülőtéri díjakról szóló irányelv tervezete
- A harmadik liberalizációs csomag
- A számítógépes helyfoglalási rendszerekről szóló jogszabály módosítása
- A kisgépes és üzleti repülés jövőjéről szóló bizottsági kezdeményezés
- Az **Egységes Európai Égbolt keretében kidolgozott jogszabályok** gyakorlatban történő alkalmazásáról szóló bizottsági kezdeményezés
- **Kétoldalú légügyi megállapodások** (tárgyalások Izraellel, Pakisztánnal, Azerbajdzsánnal, Ausztráliával és Új-Zélanddal)

6. Horizontális kérdések:

- Az **EGNOS és Galileo programok** további végrehajtása
- **Nyugat-Balkáni közlekedési együttműködés**

III. A 2008. május 5-6-i Brdo-i EU közlekedési miniszteri találkozó főbb témái

1. A közlekedési ágazattal szembeni kihívások: az üzleti élet logisztikai és a népesség mobilitási igényeinek való megfelelés
2. A páneurópai közlekedési hálózat fejlesztése napjainkig és a hálózat gyorsabb fejlesztését elősegítő felhasználható pénzügyi eszközök
3. A közlekedési szektor és az EU 20-20-20 célkitűzései: a közlekedési szektor környezeti hatása szélesebb politikai összefüggésben – tervezett intézkedések a közlekedési ágazat környezeti hatásának csökkentése érdekében

IV. TEN-T kiemelt projektek, európai koordinátorok

A 884/2004/EK irányelv **30 összeurópai érdekű kiemelt projektet** határozott meg, melyek becsült költségvetése **397 milliárd euró**.

A 30 projektből az alábbi négy érinti Magyarországot:

- a 6. sz. **Lyon-Trieszt-Divaca/Koper-Divaca-Ljubljana-Budapest-ukrán határ vasútvonal**;
- a 7. sz. **Igumenitsza/Patrasz-Athén-Szófia-Budapest autópálya**;
- a 18. sz. **Rajna/Majna-Duna folyami hajózási útvonal**;
- a 22. sz. **Athén-Szófia-Budapest-Bécs-Prága-Nürnberg/Drezda vasútvonal**.

A TEN-T felülvizsgálata 2010-ben esedékes, ennek előkészítése már 2008-ban elkezdődik. A felülvizsgálat az infrastruktúra (TEN-T hálózat), a kiemelt projektek, valamint a TEN-T finanszírozás kérdéskörét is magába foglalja.

Az Európai Bizottság 2005. július 20-án nevezett ki **hat európai koordinátort** a TEN-T egyes kiemelt projektjei megvalósításának felgyorsítására. A koordinátorok és az egyes projektek a következők:

- Loyola de Palacio (utódja 2007 májusától Laurens Jan Brinkhorst), **6. sz. kiemelt projekt** (Lyon-Trieszt-Koper-Ljubljana-Budapest-ukrán határ vasútvonal);
- Karel Van Miert, **1. sz. projekt** (Berlin-Verona-Nápoly-Palermo vasútvonal);
- Etienne Davignon, **3. sz. kiemelt projekt** (Lisszabon-Madrid-Barcelona-Perpignan-Montpellier vasútvonal);
- Balázs Péter, **17. sz. projekt** (Strasbourg-München-Bécs-Pozsony vasútvonal);
- Pavel Telicka, **27. sz. kiemelt projekt** (Varsó-Riga-Tallinn-Helsinki vasútvonal);
- Karel Vinck, **ERTMS**.

2007. szeptember 27-én **két új koordinátort** neveztek ki az alábbi területekre:

- Karla Peijs, **belvízi hajózás**;
- Luis Valente de Oliveira, **tengeri autópályák**.

A koordinátorok egy **négyéves, megújítható időszakra** kapták feladatuk a több országot érintő közlekedési beruházások menedzselésének segítségét. Az elért eredményekről, valamint a projektek befolyásoló fejleményekről és nehézségekről **éves jelentést** állítanak össze. Az első éves jelentések 2006 júliusában, a második éves jelentések 2007 szeptemberében láttak napvilágot.

V. A tágabb Európa közlekedési hálózata

Európai Unió: új szomszédsági politika ⇒ a **Wider Europe for transport** magas szintű munkacsoport (HLG) összehívása 2005-ben, a folyamatba az EU déli és keleti szomszédjait – szám szerint 26 országot – vonták be

Kettős cél: - a **folyosó-koncepció új alapokra helyezése** (valamint a folyosókon belül a prioritást élvező projektek kijelölése),
- a **fő közlekedési irányok meghatározása**.

Az egyes közlekedési tengelyek **kijelölésének szempontjai**:

- kiépítésének **összeurópai érdekekkel** kell bírnia,
- a tengelynek **kapcsolódnia kell a TEN-T hálózathoz**,
- kiépítésével eleget kell tenni a **nemzetközi és kétoldalú szerződésekből** foglaltaknak,
- 2020-as távlatban **megfelelő nemzetközi és tranzit forgalmat** jelző prognózissal kell rendelkeznie,
- a **jelenlegi hálózatnál kedvezőbb alternatívát** kell kínálnia (rövidebb / biztonságosabb / a környezetre kedvezőbb útvonal).

Kb. 60.000 km-nyi tengely javaslat megvizsgálását követően a HLG öt fő nemzetközi tengelyrendszert határozott meg:

- **tengeri autópályák**: a Balti-tengert, a Barents-tengert, az Atlanti-óceánt, a Földközi-tengert és a Kaszpi-tengert, illetve a part menti országok kijelölt kikötőit kötik össze, a Szezi-csatornán keresztül kapcsolatot teremtve a Vörös-tengerrel is;
- **északi tengely**: az EU északi tagállamait köti össze Norvégiával, Belorussziával és Oroszországgal. Körvonalazódik egy északi összeköttetés a Barents-térségben is;
- **központi tengely**: az EU központját köti össze Ukrajnával és a Fekete-tenger térségével. További összeköttetések körvonalazódnak Közép-Ázsia és a Kaukázus felé, valamint közvetlen kapcsolat a transzszibériai vasúthoz és a Don-Volga rendszeren keresztül a Balti-tengerhez. **A tengelyrendszernek része lett a Magyarország által is javasolt Budapest-Lvov-Kijev-Moszkva tengely;**
- **délkeleti tengely**: az EU délkeleti részét köti össze a balkáni államokkal, valamint Törökországgal és a Közel-Kelet országaival, sőt azokon túl a kaukázusi régióval. További összeköttetések körvonalazódnak Oroszország, Irán, Irak és a Perzsa-öböl felé. **A tengelyrendszernek része lett a Magyarország által is javasolt Budapest-Belgrád és Budapest-Szarajevó-Ploce multimodális tengely, valamint a Duna;**
- **délnyugati tengely**: az EU délnyugati részének összeköttetése Svájcjal, és Marokkón át az egész Maghreb-térséggel (Marokkó, Algéria, Tunézia). Körvonalazódik a transz-maghreb vonal Egyiptomig történő meghosszabbítása is.

GAZDASÁGI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM www.gkm.gov.hu

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Gedeon.Andras@gkm.gov.hu